

Dit is de 75% versie van het nieuwe practoraat (plan) regeneratief (rent)Meesterschap. (schrijftouten inbegrepen)

We zetten het (ondanks dat het nog niet door de juiste kanalen goedgekeurd is) alvast op internet als open source.

We hopen dan ook dat u meedenkt, wellicht aanvult en andere activiteiten die hier ondersteunend aan zijn meldt. Zo maken we met allen het practoraat scherper en heeft het in de kennisdeling, op te pakken onderzoeken meer impact. Nogmaals; we werken graag aanvullend op elkaar.

**Prac//
toraten**
platform voor praktische innovatie

Vooraf

Dit is de 75% versie van het nieuwe practoraat (plan) regeneratief (rent)Meesterschap. (schrijffouten inbegrepen)

We zetten het (ondanks dat het nog niet door de juiste kanalen goedgekeurd is) alvast op internet als open source.

We hopen dan ook dat u meedenkt, wellicht aanvult en andere activiteiten die hier ondersteunend aan zijn meldt. Zo maken we met allen het practoraat scherper en heeft het in de kennisdeling, op te pakken onderzoeken meer impact. Nogmaals; we werken graag aansluitend op elkaar.

Invulinstructie

- Bij voorkeur dit plan op laten stellen door de (beoogde) practor.
- Voor een succesvol practoraat heeft een practor een inhoudelijk partner in de organisatie nodig met beslissingsbevoegdheid en invloed binnen de organisatie. Bij voorkeur een onderwijsdirecteur. Voor een goede borging binnen de kwaliteitsagenda stemmen zij af met de verantwoordelijk bestuurder van de instelling.
- De kwaliteitscommissie neemt alleen volledig ingevulde plannen in behandeling die zijn ondertekend door de (beoogd) practor, een inhoudelijke partner binnen de organisatie en een bestuurder van de mbo-instelling.
- Binnen 2 weken na het insturen van het plan, krijgt het beoogde practoraat een terugkoppeling of het plan voldoet aan de eisen en in behandeling wordt genomen door de kwaliteitscommissie.
- Na de bevestiging krijgt het beoogde practoraat binnen 6 weken een inhoudelijke terugkoppeling met daarin het advies nog verder aan te scherpen of met daarin de directe uitnodiging voor een inhoudelijk gesprek over de opstart van het practoraat met de kwaliteitscommissie.

Procedure

- Zie stappenplan

Periodieke bijdrage

- Zodra een plan door de kwaliteitscommissie in behandeling wordt genomen, ontvangt de betrokken mbo-instelling een factuur voor de vastgestelde periodieke bijdrage. Voor de kalenderjaren 2024 en 2025 is dit bedrag vastgesteld op 2000 euro. Op de site practoraten.nl staat het beoogde practoraat vermeld als 'in oprichting'.
- Na een jaar levert de practor een tussenevaluatie* aan de kwaliteitscommissie en wordt er in gezamenlijkheid besloten of het practoraat voldoende kwaliteit heeft voor het officiële keurmerk. Als dat akkoord is, krijgt het practoraat een plek op de site practoraten.nl met een eigen logo.

- Twee jaar na de officiële start van het practoraat levert de practor wederom een tussenevaluatie aan en wordt hierover een reflectiegesprek met de kwaliteitscommissie gevoerd.

* Volgens een standaard format dat de kwaliteitscommissie aanreikt

Aanvullend aanbod

- Deelname Landelijke Practoratendag, bijeenkomsten georganiseerd vanuit PractoratenPlatform, sector- of themaspecifieke bijeenkomsten.
- Informatie, advies en training over praktijkgericht onderzoek
- Advies bij opstellen onderzoeksvraag
- Advies bij opstellen practoraatplan

Toekomstig aanbod

- *Peer review en/of Intervisie voor practoren*
- *Leergang "Regie op innovatie" (met mogelijk certificaat op NLOF niveau 7)*

CONCEPT

DEEL 1: Handreiking Practoraatsplan

Practoraat	Regeneratief (rent)Meesterschap <i>(Integraal, transdisciplinair groene kennis onderzoekend toepassen)</i>
Naam Practor	E.A.H. (Ine) Sturkenboom
inhoudelijk partner in het mbo	Dhr. S. (Sjoerd) Pool
betrokken CvB	Mevr. G.H. (Erna) Daling

1. Uitgangspunten van het practoraat

(Beschrijf kort en concreet de aanleiding voor het opzetten van een practoraat. Welk probleem of welke ontwikkeling in de regio/sector/opleiding vormt de impuls voor het voorgenomen practoraat?)

Aanleiding voor het practoraat

Het practoraat Regeneratief (rent) Meesterschap is een vervolg op het practoraat Natuurinclusieve Landbouw (NIL) en Ondernemend Leren (OL) waarbij NIL niet losgelaten wordt (borging) en we vanuit Groen Onderwijs een verdieping/ doorontwikkeling maken naar toekomstig bestendige Groene sector.

Hiervoor zijn er meerdere aanleidingen die bij elkaar komen in het nieuw te starten practoraat. Deze aanleiding(en) zijn op volgorde micro-, meso-, en macroniveau weergegeven. Om te duiden welke facetten van invloed waren/ zijn bij de doorontwikkeling maakt de aanleiding een wat uitgebreid stuk. Het gaat namelijk over de blijvende aanjaagfunctie binnen het groene kennisdomein, de aansluiting bij Re-Ge-NL, de borging van NIL, voorzetting van positieve ervaring met ondernemende vaardigheden binnen het onderwijs en de aansluiting van een onderwijsinstelling een cohesie tussen mens en natuur.

- Het practoraat beoogt aan te sluiten en een aanjager te zijn bij (nieuw) te ontwikkelen kennis en het dissemineren ervan rondom duurzame landbouw- en groenpraktijken, gespecialiseerd op het "regeneratieve", binnen het (v)mbo en LLO-onderwijs Terra en diens regio. De regeneratieve, revitaliserende, praktijk heeft als basis bodemstimulering in respect voor de levensbehoefte van de bodem (incl. de bodemorganismen en water) en de planten die erop groeien (Näser, 2022). Hierbij wordt de milieudruk bij voedselproductie en landschapsbeheer vermindert, wordt er efficiënter en stimulerend met onze grondstoffen omgegaan, is er aandacht voor verdienvermogen van o.m. agrarische en groene

ondernemers en draagt het bij aan de kwaliteit en verbetert het, het beheer van water.

- Het practoraat heeft een actieve rol om niet alleen Terra (v)mbo mee te nemen in deze doorontwikkeling van de groene sector. Als onderdeel van Groenpact 4.0 en aangesloten vanuit de onderwijsinstelling en Groenpact gaat het practoraat om i.s.m. (>20) andere partijen (Zone College, Aeres, Agrarische Collectieven, etc.) de "Human Capital" opbouwen rondom Regeneratieve landbouw en landschapsbeheer.
Het practoraat is zo actief verbonden aan het nationaal Groeifondsprogramma RE-GE-NL waarmee investeringen worden gedaan in kennisontwikkeling en onderzoek, ontwikkeling en innovatie die het Nederlands duurzame verdienvermogen op (middel)lange termijn verhogen.
De doelstelling waar het practoraat actief bij betrokken is; Formele en informele onderwijsvernieuwingen gericht op regeneratieve landbouw zijn doorgevoerd, waarmee 10.000 (toekomstige) boeren en medewerkers van keten- en gebiedspartijen zijn opgeleid of bijgeschoold. Hierbij wordt gekeken/ onderzocht naar een set van regeneratieve (landbouw)praktijken, de impactfactoren die dit beïnvloeden, de Social Movement rondom duurzame "groene" praktijken en de Mindset van de mens i.r.t. de omgeving natuur en de ander (Nationaal Groeifonds, 2023).
- Het practoraat is een onderdeel geweest van meerdere programma's NIL. Denk hierbij aan de regiodeal NIL, de Green Deal NIL en het collectief NIL. Dit, naast allerlei (onderzoek)projecten met studenten en docenten m.b.t. NIL en OL.
Een aantal programma's en projecten lopen door.
Het nieuwe practoraat is een verdieping en doorontwikkeling binnen NIL. Door deze connectie met NIL kan het deze activiteiten samen met de resultaten van het vorige practoraat beter borgen. Denk hierbij aan activiteiten m.b.t. het curriculum van lerenden, kennisdeling m.b.t. toekomstbestendige landbouw en landschapsbeheer, borgen nog lopende programma's. Het voorgaande en op-te-starten practoraat werkt iteratief op elkaar. Daarnaast heeft de regio Noord-Oost Nederland met de groene sector (m.n. AGRO) en overheden vele stappen en initiatieven genomen in de NIL. Dit loopt gelukkig door. Tegelijkertijd zijn er vele vragen ontstaan over innovatieve toepassingen m.b.t. de functionaliteit en biodiversiteit in de bodem waarbij de bodem als basis wordt gezien voor de weerbaarheid van plant, dier en mens. Steeds meer is de regio toegespitst op de functionele rol van de bodem.
Kennis over het microbiom, hoe dat te stimuleren met bewerken van de bodem, teelten en beheer in de groene sector waarbij waterkwaliteit en beheer, organische stof opbouw (middels CO₂) binding, precisietechnieken en positieve effecten van goed bodembeheer in beeld gebracht worden vraagt niet allen (praktijkgericht)onderzoek maar ook toepasbare instrumenten voor degenen die het uitvoeren (zie ook opleveringen uit de regiodeal natuurinclusieve landbouw, www.regiodealnatuurinclusievelandbouw.nl)
Daar gaat het practoraat in ondersteunen en mede onderzoeken, in de vaardigheden en kennis van het revitaliseren van de bodem en deze kennis inbouwen in leertrajecten hierover in de regio en landelijk (zie ook bij blokjes "inhoudelijke experiment" en "activiteiten van het practoraat").

- Voortzetting van het ontwikkelen van een onderwijssysteem waarbij de “ondernemende vaardigheden” m.b.t. Leven Lang Ontwikkelen (LLO) en het initiële onderwijs een onderzoek-opdracht is binnen het practoraat. Het is een voortzetting van het practoraat NIL en OL waarbij gesteld werd dat: “Onze docenten en studenten worden uitgedaagd om zich te verdiepen in de ontwikkelingen rond de opschaling van toekomstig-bestendige groene initiatieven. Responsiviteit, adaptievermogen en brede ondernemersvaardigheden (kansen zien, creëren en waarde-propositie) zijn competenties waar we als onderwijsinstelling met haar studenten over moeten beschikken om als partner effectief in het groene domein te kunnen functioneren.
Ondertussen is er bijgeleerd dat de term Landbouw versmallend kan werken. Het gaat bij regeneratief (rent)Meesterschap dan ook meer over integraliteit m.b.t. het groene (en blauwe) domein. Dat betekent dat de leerprocessen m.b.t. Dier(verzorging), Groen en Agro de focus hebben waarbij “water” en de waarden Ecologie, financieel, sociaal maatschappelijk en in wat mindere mate cultuur-historisch leidraad zijn.

- Op Macro niveau blijft Terra, als onderdeel van het groen onderwijs en als onderwijsinstelling mede verantwoordelijk voor het leerproces van jongeren, bijscholing en LLO, een actieve en taakgerichte rol houden in de doorontwikkeling naar brede welvaart in 2040 en een klimaatneutraal Nederland in 2050.
Deze taak wordt concreet beschreven in o.a. de SER-toekomstvisie van 2024.
Hierin wordt in drie domeinen “sociaal, economisch en ecologisch in de brede welvaart” gesproken over;
-Verbeter de matching tussen vraag en aanbod door goede arbeidsmarktdienstverlening, om èn bijscholing èn een systeem dat een leven lang ontwikkelen (LLO) voor iedereen mogelijk maakt (Sociaal-Economische Raad, 2024).
-Versterk de kwaliteit van het funderend onderwijs; in aansluiting op beleidsonderdeel “waardig werk en Inkomenszekerheid”

Binnen het beleidsonderdeel ruimte en natuur binnen de planetaire grenzen wordt aangegeven dat we in 2040 een land willen zijn dat klimaatverandering tegengaat, de biodiversiteit herstelt en verbetert en een veilige, schone leefomgeving creëert, met aandacht voor een rechtvaardige transitie. De kosten en baten van verduurzaming moeten eerlijk worden verdeeld, tussen groepen en tussen generaties. Dat betekent dat Terra een rol speelt bij

- Investeren in opschaling van groene initiatieven, uitbreiding van de energie-infrastructuur en de beschikbaarheid van gekwalificeerd personeel.
- Leren en ontwikkelen bij het beperken van het gebruik van natuurlijke hulpbronnen. Efficiënter omgaan met grondstoffen, materialen en producten in het groene domein vermindert immers de klimaatimpact en milieudruk.
- Leren en ontwikkelen in de waterkwaliteit.
- Perspectief op duurzame landbouw, met aandacht voor voldoende verdienvermogen voor agrarische ondernemers, de leefbaarheid van het platteland en sociale cohesie.

Met opmerkingen [IS1]: Terra voelt zich aangesloten bij aansluiting op het beleidsonderdeel “versterken van het toekomstig verdienvermogen”

NB

- In dit schrijven hebben we het over Regeneratieve landbouw in meerdere termen. In welke term het ook neergeschreven wordt (een beetje neergezet context specifiek) bedoelen we dat het gaat over regeneratief, revitaliserende praktijken, voedsel produceren en landschapsbeheer (incl. stedelijke omgeving) waaronder ook water en dierbeheer valt.
- Het practoraat heeft een rol binnen DCTerra en de noordoostelijke regio (Groningen/ Drenthe en een stukje Friesland) en heeft een rol voor het Groene Onderwijs Nederland via Groenpact. Dit komt door de aansluiting bij het groeifonds programma RE-GE-NL
- Vanwege de omvang van de taak onderzoek, aanjaagfunctie en professionalisering werkt het practoraat samen met Zone College en COE groen en heeft het een interne projectleider en is het ingerichte projectenbureau van Terra degene die de financiële afhandeling regelt.
- Terra is gefuseerd met Drenthe College en gezamenlijk heten we DCTerra. Om het groene onderwijs te ondersteunen en kracht bij te zetten hanteren we wel de "merknaam" Terra, alwaar het practoraat onder valt.

Literatuur:

Näser, D. (2022). Regeneratieve Landbouw. Bodemleven en plantenstofwisseling begrijpen. Steinhagen: Verlag Schnell.

Nationaal Groeifonds (2024). Geraadpleegd van <https://www.nationaalgroeifonds.nl/overzicht-lopemde-projecten/thema-landbouw-voedsel-en-land-en-watergebruik/re-ge-nl>

Sociaal Economische Raad (2024). SER-toekomstvisie: Perspectief op brede welvaart in 2024. Geraadpleegd van <https://www.ser.nl/-/media/ser/downloads/adviezen/2024/visie-perspectief-op-brede-welvaart-nu-bijke-versie.pdf>

Doelen, resultaten en effecten.
Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden

Doelen waar het proctoraat naar streeft (maximaal twee)

- A. Opbouwen Human Capital (capaciteitsopbouw) rondom Regeneratieve (landbouw)systemen binnen het groene domein vanuit Groenpact en de regio 'NoordOost Nederland'
Dit betekent het uitbouwen van een actief netwerk waarin kennis wordt ontwikkeld en gedeeld m.b.t. regeneratief produceren en beheren in het groene domein en onderwijs dat zowel organisatorisch, didactisch, pedagogisch en in het samen leren van betrokken partijen aansluit bij landelijke en regionale ontwikkelingen in de beroepspraktijk. Focus hierbij is de gebiedsgerichte aanpak; dus regeneratief integraal in een gebied.
Hierbij hoort het uitvoeren van praktijkonderzoek, analyseren en delen van kennis m.b.t. het regeneratief houden van dieren, voedselproductie en landschapsbeheer.
- B. Onderzoeken welke (nieuwe) vaardigheden belangrijk zijn bij:
- Duurzame identiteitsveranderingen bij "voorlopers regeneratieve voedselproducenten"
 - Een regeneratieve arbeidsmarkt
 - Leertrajecten (bijscholen, erfbetreders, LLO, onderwijsgevende leertrajecten, management, etc.) die lerenden voorbereiden op de regeneratieve arbeidsmarkt vanuit de "Whole School Approach"
 - Gebiedsgericht werken waarbij de donuteconomie verkend is en wellicht de eerste stappen in de sociale, ecologische en financiële balans in regeneratieve productie kan weergeven.

Beoogde resultaten in termen van producten en processen (maximaal drie per doel)

A1. Het voortbouwen op en uitbouwen van een actief netwerk waarin kennis wordt ontwikkeld en gedeeld m.b.t. regeneratieve (landbouw) praktijken in het groene domein met (onderwijs)partners vanuit Groenpact, COE's, LVVN en regionale (Groningen/ Drenthe) leernetwerken. Praktijkgericht onderzoek in deze netwerken m.b.t. regeneratieve praktijken wordt gekoppeld aan gefundeerd onderzoek en vice versa om leernetwerken, o.a. initieel onderwijs maar ook LLO, aan te laten sluiten op de landelijke en regionale ontwikkelingen in de beroepspraktijk.
Hieronder valt o.a. kennisdelingskanalen vullen, professionaliseringsdagen m.b.t. regeneratieve landbouw vormgeven, openbaar lesmateriaal, etc.

A2. Stimuleren van projecten/ te onderzoeken vraagstukken uit de regio NIL waarbij alle studenten en docenten Terra in hun schoolcarrière eens of meerdere malen deelgenoot geweest zijn en kennis gegeneerd hebben m.b.t. regeneratieve praktijken. Door de koppeling praktijkonderzoek en wetenschap worden er projecten geïnitieerd die ten goede komen aan de studenten, de onderwijsprofessionals (incl. LLO, ondersteunend personeel en staf) en de lerenden in de regio voor verbetering van het onderwijs. Verbetering van het onderwijs door gebruik van verschillende werkvormen en meer in interactie met de regio.

A3. Vormgeven en mede organiseren van een Human Capital agenda rondom regeneratieve praktijken waarbij bundeling mbo-hbo-wo ten goede komt aan de integraliteit van gebiedsprocessen.

B1. Een pakket van vaardigheden, op te pakken binnen leertrajecten, die essentieel zijn om regeneratieve productiepraktijken duurzaam op te pakken.

B2. Bepalen van essentiële vaardigheden, op te pakken binnen leertrajecten, voor het werken op een regio- en contextgerichte manier die aansluit bij regeneratieve doelen. Dit gaat over verschillende "pakketten" binnen het onderwijs; Dit gaat over initieel onderwijs, modulair leren en werken, bijscholing, LLO, leerpakketten in PPS-en met bedrijfsleven, etc.

B3. De eerste stappen van een proces hoe we vanuit groen onderwijs naar een nieuwe economie kunnen begeven (bijvoorbeeld de donut-economie) waarbij productie en beheer binnen de ecologische grenzen blijft en die sociale rechtvaardigheid nastreeft.

Doelgroepen van het proctoraat en de te verwachten effecten bij deze doelgroepen.

Studenten (v)MBO DCTerra; initiële studenten, bijscholing en Leven Lang Ontwikkeltrajecten in de blauw/groene domeinen en bij "grijs" (zoals horeca) bij de cross-overs. Door inhoudelijke kennis te genereren, theorie en onderzoeksmatig, m.b.t. regeneratief produceren en beheren, leren zij onderzoekend kansen te zien, deze te creëren en levens in waarde propositie te denken. Door de verkregen kennis te koppelen aan de inhoud van hun curriculum krijgt men cyclische verbetering van het onderwijs. De pedagogiek/ didactiek als onderdeel van de "whole School Approach" bevordert de wendbaarheid van de studenten (initieel/LLO) waardoor er een betere beroepsbekwaamheid, beroepsperspectief en inzetbaarheid van hen in het werkveld ontstaat.

Onderwijsgeevenden (v)MBO DCTerra worden uitgedaagd zich te verdiepen en te participeren in de ontwikkelingen m.b.t. regeneratief voedsel produceren en landschapsbeheer. Door in praktisch zin bij te dragen, middels vraagstukken in de regio i.s.m. het bedrijfsleven en hun studenten op te pakken, leren zij samen met hen over regeneratief werken en leveren zij een bijdrage aan de verbonden transitie in de landbouw en het onderwijs. De transitie in het onderwijs ontstaat door het vormgeven van o.a. interpersoonlijk leren (leren uit interactie, samenwerking en communicatie met bedrijfsleven). Kenniscreatie en zelfsturing van leerprocessen levert kennis omtrent onderwijs zonder "vaste" antwoorden. Focus hierbij is zeker ook bij onderwijsgeevenden bij Leven Lang Ontwikkeltrajecten aangezien deze trajecten lijken te veranderen van cursusonderwijs naar kennis arrangeren naar vraag en met eigen cases van de lerende. Dit vraagt andere vaardigheden in pedagogiek, didactiek.

Onderwijsprofessionals (onderwijsgeevenden, ondersteunend personeel, management) DCTerra die anticiperend op de leerprocessen die Terra vormgeeft i.s.m. de regio een bijdrage levert aan het verbeteren en bewaken van kwalitatief onderwijs, onderwijslogistiek, HRM-beleid, leiderschap en responsiviteit (en adaptievermogen) van de onderwijsinstelling.

De agrarische, groen en gerelateerde sectoren (bedrijven, brancheorganisaties, overheden) die nieuwe kennis beschikbaar krijgt uit (onderzoeks-)projecten die uitgevoerd en ten goede komen aan natuurinclusieve en regeneratieve productie en beheer.

Daarnaast neemt de beroepsbekwaamheid, de wil tot leren en presteren in het beroep (via leren met authentieke vraagstukken) en de inzetbaarheid van lerenden toe. Hetgeen ten goede komt aan de sector aangezien lerenden beter voorbereid zijn op de arbeidsmarkt.

Groen Onderwijs Nederland (v)mbo-hbo-wo doordat er heel bewust gewerkt wordt aan:

Kennis genereren en dissemineren (openbare kennis toegankelijk gemaakt via Re-Ge-NI-programma) over regeneratieve voedsel productie en beheer.

Daarnaast wordt het onderzoek omtrent de vaardigheden gedeeld en in gezamenlijkheid met andere onderwijsinstellingen, incl. alle tussenfasen daarvan, opgepakt.

Dit practoraat is, doordat het betrokken is bij Re-Ge-NI en een rol daarin heeft vanuit Groenpact, gericht op actie t.b.v. (toekomstige) werkenden in het groen i.s.m. andere groene onderwijsinstellingen in Nederland.

Inhoudelijk Experiment van het practoraat

Activiteiten die worden ingezet om de beoogde resultaten en effecten te bereiken?

Het practoraat koppelt meerdere uitdagingen aan elkaar; onderzoeksmatig nieuwe kennis en praktische vaardigheden m.b.t. Regeneratief voedsel produceren en beheer, professionalisering van onderwijs-gevenden hierin, het verhogen van de onderwijskwaliteit door een onderzoek waarbij gekeken wordt naar vaardigheden bij alle betrokken partijen om regeneratief te werken waardoor het groen/ blauw onderwijs responsief kan anticiperen op de groene uitdagingen van de toekomst en dus de arbeidsmarkt.

Dit, om studenten, docenten en stakeholders in een ecologische samenwerking (mede) te professionaliseren naar een geladen inhoud en "mindset" om de transities in het groene domein verder aan te kunnen gaan.

Het practoraat werkt vanuit Terra voor de lerenden in de regio en het regionale bedrijfsleven. Tegelijkertijd sluit het vanuit Terra aan bij het groeifondsprogramma Re-Ge-NI. Ook vanuit Groenpact heeft Terra een taak aangenomen de coördinatie en kennis dissemineren omtrent regeneratief produceren voor de groene (en gerelateerde sectoren) mbo's uit te voeren. Het practoraat heeft hier de coördinatie in. Dit alles is met elkaar gekoppeld om elkaar te versterken.

In het programma Re-Ge-NI wordt samengewerkt met (toekomstige) boeren, werkenden in het blauw/groene domein, ministerie LUVN en andere Groene scholen. Het practoraat is m.n. actief in de Human Capital Agenda. De Human Capital agenda gaat over; opzet en uitvoer van structurele (informele) onderwijsvernieuwingen voor regeneratieve landbouw.

De doelstellingen, daar waar het practoraat regionaal en landelijk aan werkt zijn:

- Opbouwen van kennis, vaardigheden, motivatie en ondernemende/ transformatieve capaciteit voor regeneratief voedsel produceren en beheren van omgeving bij de sectoren Agro Groen en dierverzorging i.s.m. de onderwijsinstelling Terra en haar regio.
- Landelijk werkt het practoraat mee (met andere partijen in de Human Capital agenda van Re-Ge-NI) aan het opbouwen van kennis, vaardigheden, motivatie en transformatieve capaciteit voor regeneratieve landbouw bij boeren, adviseurs, afnemers, toeleveranciers, banken, verwerkende industrie, retail en andere gebied- en ketenpartijen
- Zowel voor Terra (v)mbo als landelijk; verder werken aan toekomstbestendig maken van Groen Onderwijs door regeneratief produceren een plek te geven in het curriculum, pedagogische en didactische arrangementen (incl. bijscholing adviseurs, LLO, etc), professionalisering van onderwijsprofessionals, relatie in de omgeving van het onderwijsinstituut en cultuur van de onderwijsinstelling.
- Het onderzoek binnen het practoraat gaat over het bevorderen van motivatie om te werken met regeneratief produceren en beheren met inzichten in en over gewenste vaardigheden daarin. Ook geeft het inzicht en kennis hoe deze vaardigheden gestimuleerd kunnen worden via leerprocessen waardoor de duurzame doorontwikkeling van voedselproductie en (landschap)beheer bevordert wordt. Specifieke aandacht hierbij gaat uit naar het kunnen zien en herkennen van kansen, leren omgaan met ambiguïteit en risico's bij de lerende.
Dit is ondersteunend aan de Re-Ge-NI doelstelling om de motivatie te bevorderen voor de transitie met duurzame identiteitsveranderingen (boeren, ketenpartijen).

Hiertoe maakt het practoraat connectie tussen het inhoudelijk thema binnen het blauw/groene domein "duurzaam regeneratief produceren" en het onderwijskundige stuk "breed ondernemerschapsonderwijs". Het practoraat NIL was hier een van de initiatiefnemers hierin, inmiddels is er een breed gedragen gedachtengoed hierin binnen de COE's, Groenpact met versnellingsprogramma Groen Ondernemen en andere beroepsopleidingen zoals verenigd in PPS'en en O2Lab (van o.a. RVQ)

steeds meer aandacht en Het sluit aan bij Terra die studenten wil opleiden die leren hoe je met een ondernemende "mindset" (houding) uitdagingen in het groene domein aangaat. Dit vraagt kennis van de inhoud, persoonlijke ontwikkeling van de student en kenniscreatie i.s.m. de beroepsgroep van de student.

Het zijn acties waarbij student/ docent en stakeholders samen leren in een ecologisch systeem. Een resultaat van samen optrekken is dat studenten leren dat hun beroepsgroepin een netwerk een bepaalde waarde heeft waaraan ze zelf een bijdrage leveren door daarin kansen te creëren. Een resultaat is ook dat docenten samen met de student en stakeholders kennis creëren omtrent NIL. Dat betekent kennis rondom onderwijs zonder "vaste" antwoorden.

Activiteiten samenvattend;

- Onderzoekagenda opstellen waarbij literatuur gekoppeld wordt aan de initiatieven;
- Regionale vraag ophalen en vertalen naar onderwijs (aanbod en inhoud);
- Praktijkonderzoek opzetten rondom de ontwikkeling en toepassing van NIL-regeneratief

door studenten i.s.m. regionale stakeholders voor vergroting van kennis rondom regeneratieve landbouw, produceren en beheren in Noord-Oost Nederland;

- Landelijk helpen met het opzetten van praktijkgericht Onderzoek m.b.t. regeneratieve landbouw;
- Versterken en uitbouwen van de netwerkrelaties in de organisatie en de regio. Dit houdt in het Inventariseren welke 'community' er al zijn en hoe hierop aangesloten kan worden;
- Community vormen van studenten, docenten, bestuurder(s) en bedrijfsleven die nauw betrokken willen zijn bij ontwikkelingen op het gebied van "regeneratief onderwijs vanuit een "Whole School Approach (WSA). Doel hiervan is hen actief te betrekken bij de gang van zaken binnen het practoraat, bij het formuleren van doelen en onderzoeksopzetten en bij het verantwoorden van de voortgang en de behaalde resultaten;
- Resultaten van bovenstaande praktijkonderzoek bundelen, analyseren en delen i.s.m. lectoraten, practoraten en bedrijfsleven/ overheden. Bedrijfsleven wordt bij de onderwijsinstelling betrokken aangezien er samen onderwijs gevormd wordt;
- Kennis regeneratieve Landbouw in de regio kanaliseren binnen Terra. Daarmee wordt n.a.v. de inhoud maar ook onderwijskundig, geprofessionaliseerd door docenten/ coaches;
- Professionaliseren experts uit het bedrijfsleven (pedagogisch/didactisch);
- Verrijken kwalificatiedossiers studenten Terra met regeneratief produceren en beheren (Up-to-date houden lesmateriaal);
- Narratief onderzoek opzetten rondom het ophalen van gewenste vaardigheden in het blauw/groen/grijs domein m.b.t. regeneratief voedsel produceren en beheren om het uiteindelijk te kunnen vertalen naar handvatten in leer- en onderwijstrajecten. Hierin wordt een splitsing gemaakt in wat gebiedsgericht en regionaal kan zijn en wat algemene vaardigheden zijn m.b.t. landelijk het Groene Onderwijs. Opgedane kennis wordt landelijk (via GKN, Groenpact en iedere mbo een practoraat) gedeeld.
- Verder uitwerken de methode van meten en borgen van ondernemende vaardigheden (speciaal die van oplossingsgerichtheid, kansen zien en omgaan met ambiguïteit en risico) aan te leren via onderwijs- en leertrajecten in het blauw/groen mbo.
- Onderbouwing onderwijskundige keuzes (koppelen literatuur); Bijdrage aan onderwijsinnovatie binnen DCTerra MBO en onderwijsaanbod afstemmen op bijscholings- en LLO-doelgroepen. Beïnvloeden kwaliteit onderwijs;
- Inventariseren welke onderzoek- en kennisbijeenvkomsten er zijn en bepalen waarop wordt aangesloten;
- Samenwerking lectoraten en andere practoraten aangaan en gedeelde agenda maken;
- Kennisdeling regionaal en landelijk omtrent regeneratief voedsel produceren en (landschap)beheer, o.a. door themabijeenvkomsten te organiseren;
- Kennisdeling lokaal en landelijk omtrent breed ondernemerschapsonderwijs in het MBO;
- Communicatiestrategie bepalen en uitvoeren.

In de jaren hiervoor is een netwerk opgebouwd door DCTerra rondom de doorontwikkeling/ transitie in het groene domein. Het practoraat neemt inmiddels deel aan deze netwerken.

Geef aan hoe deze activiteiten bijdragen aan het verdiepen/verbeteren van de huidige praktijk. In het geval van een geheel nieuw experiment: beschrijf de reden waarom dit experiment wordt gestart en hoe het past binnen de (innovatie-)strategie van de instelling.

Terra is gestart met het werken met (onderzoeks)projecten waarbij samengewerkt wordt met het regionale bedrijfsleven in het initiële onderwijs. Dit met het doel de kwaliteit van het onderwijs mee te laten bewegen in de doorontwikkeling van opleiden in een toekomstig bestendig groen domein. Terra staat voor "ontwikkeling" blijvend uitdiepen en dat concentreert zich op regeneratieve praktijken en leertrajecten vormgeven en op elkaar afstemmen in de groene transitie.. Regeneratieve voedselproductie en landschapsbeheer is een doorontwikkeling in de transitie van het groene domein waarbij nog veel toegepaste kennis ontwikkelt dient te worden, waarbij toepassingen in de praktijk plaatsvinden maar erg plaats specifieke zijn (bodem vraagt eigen insteek en expert) waarbij de "groene" middelen in ontwikkeling zijn, waarbij er dus wel (wat) kennis aanwezig is bij de praktijk maar nog niet gebundeld is, waarbij de kennis die er ligt nog niet vertaald is naar het onderwijs en waarbij er veel belangstelling voor is vanuit de primaire sector, het ministerie en ketenpartijen.

Tevens sluit het practoraat aan bij de ambitie om met alle groene crebo's aan te sluiten om de onderwijsinstelling toekomstbestendig voor haar studenten en onderwijsprofessionals toekomstbestendig te maken waarbij ook veel aandacht is voor het thema water en de cross-overs met DCTerra (zie ook de oprichting van het practoraat OL en de SDG's en aansluiting/ actieve rol bij groenpact). Naast de crebos' zijn er ook het trajecten van bij-scholing en leertrajecten in Leven Lang Ontwikkelen aan het doorontwikkelen. Vanuit deze leertrajecten wordt steeds meer gekeken naar voeding vanuit de praktijk naast hoe te anticiperen op de (flexibele) vraag vanuit deze zelfde praktijk.

De onderwijsorganisatie is ook steeds meer doordrongen van het (veranderen) van het beroepsonderwijs. Het initiële (met de stap naar modulair) onderwijs lijkt een ontwikkeling door te maken binnen het mbo dat het steeds meer samengaat met de LLO-ontwikkeling. Ontdekt en onderzocht wordt hoe het elkaar kan aanvullen, welke trajecten hierin handig zijn (modulair onderwijs bijv. ook toepasbaar bij bijscholing LLO) en vooral ook hoe kan kunnen deze leertrajecten anticiperen op leren waarbij niet de antwoorden voorradig zijn. Er is de ambitie om ook binnen deze leertrajecten te exploreren hoe kennis en vaardigheden (incl. aandacht voor motivatie) van de lerende nodig is voor een groen domein in transitie en hoe deze in te bouwen in leertrajecten.

Terra wil blijvend responsief onderwijs bieden en tendensen in het werkveld en de regio snel incorporeren in het onderwijs door (zoals boven aangegeven):

1. up-to-date te blijven door de externe ontwikkelingen goed te volgen, o.a. door de praktijk in huis te halen en door de praktijk actief op te zoeken;
2. bij te dragen aan de ontwikkeling/introductie van actueel en 'state of the art' lesmateriaal;
3. het ondersteunen van initiatieven die bijdragen aan innovatie;
4. het cyclisch toetsen van geïmplementeerde innovaties op resultaat;
5. kennisdeling en -ontwikkeling te stimuleren;
6. wetenschappelijke inzichten te vertalen naar de onderwijspraktijk.

NB

- Geen focuspunt bij het practoraat maar wat wel meegenomen is de opzet van een Kennisconsortium in (regionale) gebiedsgerichte programma's. In een van de netwerken en onderzoeksprogramma's van het vorige practoraat is er ervaring opgedaan met het werken van een kennisconsortium (samenwerking mbo/hbo/wo) in een gebiedsgericht programma. Kennisuitwisseling, professionalisering, onderzoek en analyse van (onderzoeks)projecten werden gezamenlijk opgepakt. Hierdoor werd onderwijs regionaal vertaald en trad er efficiëntie op in samenwerking. Het practoraat heeft het idee dit verder uit te werken op gebiedsprogramma's.
- Niet horende bij het experiment maar meer een les vanuit het vorige practoraat is dat een practoraat in het oppakken en aanvragen van (onderzoeks)projecten, professionalisering, etc. iets in gang gezet heeft dat een verder afstemming binnen DC Terra vraagt. Deze afstemming gaat over het opbouwende gesprek wat er moet plaatsvinden over het in elkaars verlengde werken met verschillende practoraten DC Terra. In elkaars verlengde werken houdt in dat als het ene practoraat een programma of (onderzoeks)project oppakt dat tegelijkertijd doelstellingen of vraagstukken van een ander practoraat meegenomen kan worden.

Bijv; een project over een gewas bebouwen voor het domein "bouw" kan door een ander practoraat meegenomen worden in het praktijkgericht onderzoek naar het microbiom van dat perceel. Dit is inhoudelijk terwijl er ook afstemming en bundeling nodig is over onderwijskundige vraagstukken en inzet van mensen.

Dit is ook ter voorkomen dat er op bepaalde leertrajecten veel gebeurt (en wellicht mensen overbelast worden) terwijl andere leertrajecten ook meegenomen kunnen worden. Daarnaast gaat dit niet over alleen tussen practoraten maar ook binnen Terra is de wereld van praktijkgericht onderzoek, opgenomen in de lespraktijk omarmd en hoe gaan we al deze kennis met elkaar bundelen en delen waardoor de gehele organisatie meekomt.
- Tot slot kwam n.a.v. het vorige practoraat ook de vraag rondom de connectie met de "academische" wereld. Practoraten zijn verbonden aan praktijkgericht onderzoek. Tegelijkertijd kan dit ook voeding zijn voor fundamenteel onderzoek. Om het dus op een goede manier bij elkaar te brengen is afstemming nodig maar ook een gezamenlijk taal in onderzoek. Misschien zijn practoren te enthousiasmeren zich daarin te professionaliseren waardoor mbo-hbo en wo kennis beter te ontsluiten is en waarbij "laboratoria"-situaties gecombineerd worden en getoetst met data in de praktijk. Bij grotere programma's zoals regiodeals, onderzoeks-aanvragen e.d. staan practoren wellicht wat sterker en krijgen in bijv. een kennisconsortium een gerenommeerde rol.

-Het project sluit aan bij de ambities van de groene kennisinstellingen zoals verwoord in het groenpact (zie: <https://www.groenpact.nl/>).

-Terra is aangesloten bij het zeven-jarig groeifonds programma RE-GE-NL. Daarin heeft Terra zich gecommitteerd aan de agenda "Human Capital". De doelstellingen in deze agenda, weergegeven in het stukje "Inhoudelijk Experiment van het practoraat" bij de activiteiten zijn niet aansluiten maar het practoraat dient de doelstellingen.

-Het sluit aan bij en versterkt de visie van DCTerra dat o.a. zegt over ons ondernemend en uitdagend onderwijs:
 “...Ons onderwijs is gericht op ontwikkelen en leren voor de toekomst. Dit geven wij vorm door ondernemend en uitdagend onderwijs dat passend is voor de doelgroep. Het verbinden van praktijk en school vergroot en motiveert om te leren. Daar waar het kan willen wij onze leerlingen en studenten in aanraking laten komen met de uitdagingen en problemen van de ‘echte’ wereld door te leren met en bij bedrijven en instellingen. Met focus op innovatie, want dit bereidt de leerlingen en studenten voor op een wereld die constant verandert. Het stelt hen in staat om niet alleen te reageren op verandering, maar deze zelf ook actief vorm te geven en te leiden.
 Flexibilisering van ons onderwijs biedt ruimte voor maatwerk. In het mbo geven we dit in de basis vorm door toe werken naar leereenheden en meerdere instroommomenten per jaar. Flexibilisering vormt ook de basis voor een leven lang ontwikkelen...”
 -Het sluit aan bij de ambitie van DCTerra om aan te sluiten bij de regio; “... We koppelen ons onderwijs, onderzoek en vraagstukken van bedrijven aan elkaar. Op deze wijze versterken wij de regio en behouden wij talenten...”
 -Het practoraat vormt een strategische band in samenwerking met de andere groene kennisinstellingen die bij de RE-GE-NL betrokken zijn, met de boeren- en natuurorganisaties en met de noordelijke gebiedscoöperaties en met blauw/groene practoraten in Nederland.

Beschrijf de actieve bijdragen van de partners aan de activiteiten:

- op schoolniveau
- op het niveau van de bedrijven

Niveau van bedrijven voor het regionale stuk:

Op Schoolniveau:

- Kennis Werkplaats Innovatie Veenkoloniën en Agenda Veenkoloniën Gebiedscoöperatie zuidwest Drenthe e.a. samenwerkingspartners; zij stellen hun netwerk beschikbaar met vraagstukken uit de regio door studenten op te pakken;
- Samenwerking Van Hall Larenstein/ Zone Collegewerk: Professionaliseringsdagen en tools ontwikkelen;
- Partner in Re-Ge-NL waarbij de onderwijs aansluit bij de “Human Capital Agenda”;
- Lectoraten “Gebiedsgerichte transitie naar kringlooplandbouw”/ “Vitale Agro-landschappen, “Duurzaam bodembeheer” (beide Hogeschool Van Hall Larenstein) en “Kansrijk Ondernemen” (Hogeschool Arnhem Nijmegen/ HAN) voor ondersteuning gefocust, kwalitatief goed onderzoek en aanvragen grotere gezamenlijk onderzoek: Ondersteuning Onderzoek;
- Groenpact; netwerk voor geheel groen Onderwijs Nederland voor kennis generen en dissemineren

Niveau van bedrijven voor het regionale stuk:

- Opdrachtgevers via Regiolen m.b.t. regeneratieve voedselproductie en (landscha) beheer;
- Praktijkonderzoek Regeneratief produceren door (agrarische) bedrijven, gemeentes, en andere partijen zoals Gebiedscoöperatie;

Met opmerkingen [IS2]: Wie vanuit Groen, LLO, diervoorzorging zijn onze partners?

- Demobedrijven in de Provincie Groningen/Drenthe waarbij stappen zijn gemaakt in professionalisering van regeneratieve praktijken;
- Leernetwerken regionaal (meerdere in Noord Oost Nederland) regeneratieve (landbouw)praktijken

Niveau van bedrijven voor het landelijke stuk:

Impliciete samenwerking met Collectieven (Boer en Natuur), ANOG, bedrijven in de agrarische en Food keten zoals Friesland Campina en Agrifirm, etc. Zie www.regenl.nl

De innovatie in het practoraat

Geef aan welke oplossingen die elders zijn gevonden, relevant zijn voor dit practoraat. Hoe wordt gebruik gemaakt van de resultaten daarvan in dit practoraat? Wat voegt dit practoraat toe aan de reeds gevonden oplossingen?

Het practoraat werkt vanuit Terra voor de regio NoordOost Nederland en vanuit Groenpact voor het geheel groen onderwijs. Daarbij wordt verkregen kennis wel met elkaar en openbaar gedeeld.

Het practoraat heeft een bijdrage de regeneratieve (landbouw)-praktijken in het groene domein mee te initiëren, professionaliseren en onderzoeken. Daarbij sluit het met het onderwijs aan en gaat het samenwerken met regionale leer netwerken, living-labs, individuele bedrijven, overheden, etc. Dat samenwerken gaan we inrichten zoals aangegeven met praktijkonderzoek; via triple-loop leren (praktijkgericht onderzoek waarbij het bedrijf, de student en docent leert), vertalen van opgedane kennis naar lesmateriaal, opzetten van bijscholingen en LLO trajecten in de regeneratieve landbouw en verbindingen leggen en netwerken bouwen in de regeneratieve landbouw binnen het /overheden/bedrijfsleven met het (groen)onderwijs en binnen het groene/grijs onderwijs met lectoraten en practoraten.

In het programma RE-GE-NL werken partijen samen om de groene transitie te versnellen en te verbreden. Daarbij is het de bedoeling dat duurzaam regeneratief produceren en beheren in het curriculum van de lerenden binnen het groene domein opgenomen is, dat er bijscholing en LLO trajecten regeneratief vormgegeven worden waarbij professionaliseren omtrent regeneratieve landbouw (voedsel produceren en landschap beheren) centraal staat.

Het practoraat is een van de samenwerkende partijen die dit oppakt middels:

- Initiëren dat studenten/ lerenden aan regeneratieve projecten in de regio gekoppeld wordt waardoor student, docent en het bedrijfsleven/ overheden allen leren regeneratief te ondernemen en beheren.;
- Het mede vormgeven van flexibele leertrajecten waarbij initieel onderwijs, LLO-trajecten en bijscholing gekoppeld wordt aan onderzoek en vraagstukken van de overheden en bedrijfsleven in de regio

- c. Opgedane kennis en ervaring m.b.t. regeneratief produceren en beheren op te nemen in het curriculum van de organisatie en in de leertrajecten van de organisatie;
- d. Door de student, docent en andere onderwijsinstellingen te betrekken bij de (regionale) vraagstukken, in gezamenlijkheid op te pakken, wordt de effectiviteit van het leren vergroot, worden middelen samengebundeld, de kennis opgeschaald door gezamenlijke professionalisering en verbinden we praktijk met fundamenteel onderzoek/ ervaring.
- e. Tevens wordt dit gekoppeld aan een lectoraat om gezamenlijk naar gebiedsgerichte transitie in kringlooplantbouw te onderzoeken, hetgeen het practoraat naar NIL trekt.

Een van de factoren in een systeemverandering is de ondernemende mindset/houding van lerenden (jong en wat ouder jong) in het groene domein waarbij zij leren te denken in kansen, deze te creëren maar vooral ook leren te koppelen aan waarden in de groene transitie.

Dit vraagt vaardigheden van de lerenden (bijvoorbeeld creativiteit, luisteren en analyseren wat kansen biedt, kunnen omgaan met risico's etc.) en van degenen die de leertrajecten organiseren. Deze professionals bieden immers leertrajecten aan die niet standaard zijn afgestemd maar dienen wel de vaardigheden te oefenen die de lerenden nodig heeft in het groene regeneratieve domein. Hiertoe

- a. Zet het practoraat een narratief onderzoek op m.b.t. WELKE vaardigheden gewenst zijn voor de (toekomstige) blauw/groene regeneratieve arbeidsmarkt zowel voor student mbo als voor de onderwijsprofessional groen/blauw/grijs mbo;
- b. Zet het practoraat een ontwerpgericht onderzoek op (koppelt daartoe kleinere ontwerpgerichte onderzoeken) m.b.t. het vormen van leertrajecten waarin geanalyseerde vaardigheden verwerkt zijn;
- c. Vervolgt het practoraat het onderzoek m.b.t. het meten/ borgen van leereffecten (regeneratief) m.b.v. Situational Judgement Tests;
- d. Koppelt het HOE van deze vaardigheden zeer duidelijk aan de uitdagingen in het regeneratieve groene domein;
- e. Deelt het practoraat de resultaten hiervan binnen Terra en landelijk binnen blauw/groen (wellicht grijs) onderwijs.

Het onderzoek in het practoraat

Geef aan op welke manier onderzoek een plek heeft/krijgt binnen de aanpak van het practoraat. Benoem daarbij ook bestaande kennisbronnen waarop aansluiting wordt gezocht.

Onderzoek krijgt een plek binnen beide doelstellingen.

De focus bij doelstelling A ligt op het stimuleren van praktijkgericht onderzoek waarbij de arbeidsmarkt in de regio samen met de studenten en docenten (onder)zoekt in de praktijk naar oplossingen in regeneratieve praktijken. Hierbij zullen diverse projecten gebied specifiek diverse oplossingen geven, passend bij de bedrijven. Door de koppeling dat alle drie de partijen leren in deze projecten (geleerd via het practoraat NIL en OL en bekend als triple loop leren) levert onderzoekgericht leren op en data omtrent regeneratieve praktijken. Deze uitkomsten worden gebundeld door het practoraat en gedeeld binnen groen onderwijs.

De focus bij doelstelling B ligt meer het “narratief” ophalen van betrokken vaardigheden bij mensen bij beoogde regeneratieve (landbouw)praktijken en bij regeneratieve gebiedsgerichte processen om een systeemverandering door onderwijs(instellingen) te bewerkstelligen. De vaardigheden gewenst door de regio en in regeneratieve gebiedsgerichte processen kunnen vertaald worden in aan te leren kennis en vaardigheden bij leertrajecten betrokken bij de gehele onderwijsinstelling Terra. Hierbij wordt meegenomen dat een onderwijsinstelling de maatschappij dient waardoor algemeen gewenst gecombineerd wordt met regionaal gewenst. Dit kan als voorbeeld dienen (het onderzoek en de resultaten) voor andere groene onderwijsinstellingen waarbij het ook de doelstellingen dient binnen de Human Capital Agenda van RE-GE-NL. Het kan namelijk aanvullend zijn bij een scan m.b.t. de Whole School Approach (WSA) om een onderwijsinstelling responsief en toekomstgericht te maken.

Dit practoraat pakt praktijkgericht onderzoek m.b.v. doelstelling A en B in drie onderzoeksvragen op. (maw hoe wordt dit onderzoek ingericht). Hierbij wordt aangegeven hoe en met wie dit praktijkgerichte onderzoek gaat plaatsvinden en hoe op de onderzoeksresultaten wordt gereflecteerd:

Het praktijkgericht onderzoek verloopt via verschillende methodieken, relevant bij de onderzoeksvragen die in het volgende blok (Onderzoeksvraag of vragen Practor) weergegeven zijn. Dit betekent eigenlijk dat er voor doelstelling A twee onderzoeksvragen geformuleerd zijn en voor doelstelling B een.

1. Via projecten met triple loop leren (student, docent en opdrachtgever/vraagsteller leert. Doordat studenten vraagstukken oppakken binnen hun curriculum leren alle partijen gezamenlijk op inhoud, onderzoek doen en ondernemende vaardigheden. Hieruit volgt veel resultaten op inhoud van regeneratieve praktijken. Deze data wordt besproken met betrokkenen en ingebracht op een hoger vlak waarbij bekeken wordt of er algemeenheden uitkomen (bijv. m.b.v. AI). Dat zal getoetst worden bij experts uit de praktijk en bij fundamenteel onderzoek.
Er wordt op gereflecteerd door de uitkomsten te toetsen bij betrokken bedrijven en overheden (via kennisuitwisselingsavonden bijv., lectoraten verbonden aan het practoraat, partners binnen groenpact, Zone College (onze partner mbo in RE-GE-NL) en onderzoeksinstituten zoals WUR.
2. In aansluiting op te genereren kennis uit regionale leernetwerken zullen ervaringen, toepassingen van regeneratieve praktijken zeer regionaal en gebiedsgericht zijn. Bodem en water zijn leidend, daarnaast ook gebiedsgerichte opgaven.
Terra is van toegevoegde waarde als het naast de generieke toepassingen ook de regionale toepassingen over kan brengen aan de lerende. Dit is onderwijs bovenop het minimum van het kwalificatiedossier bijvoorbeeld van de mbo student maar wel relevant om gebiedsprocessen te kunnen begrijpen.
Deze kennis wordt verkregen door fundamentele kennis te combineren met plaatselijk

praktijkgerichte data (bijv. vanuit gebiedsprogramma's of (onderzoeks projecten) en daar conclusies uit te halen. Het zou helemaal mooi zijn als een ander practoraat hetzelfde doet voor een ander gebied binnen Nederland, dat verscherpt regionale invulling. De regionale specifieke kennis wordt getoetst met regionale partijen alvorens het gedeeld wordt met lerenden. (zie ook bij onderdeel 1)

3. Sluit aan bij het onderdeel B in het onderzoek van het practoraat; (zoals boven in het blokje; de plek van onderzoek in het practoraat;
Bij doelgroepen van Terra mbo wordt met de methodologie "narratieve" interviews opgehaald welke vaardigheden en kennis men graag wil zien bij schoolverlaters m.b.t. regeneratieve praktijken.
Na analyse van deze data, dat gedeeld en getoetst wordt bij deze doelgroepen, wordt er gekeken welke aanpassingen er nodig zijn vanuit de onderwijsinstelling Terra om hieraan te kunnen voldoen.
Niet alles zou kunnen en haalbaar zijn in het systeem onderwijswereld maar wellicht kan het handvatten geven in het perspectief van een Whole school approach om aanpassingen door te voeren.

Onderzoeksvraag of vragen Practor:

1. Welke te ontwikkelen regeneratieve voedselproductie en (landschaps)beheer kennis en praktijken in het groene domein kunnen we generiek verankeren in het curriculum van (v)mbo en hbo groen onderwijs?
2. Welke regeneratieve praktijken in het groene domein zijn van toepassing op de regionale gebiedsgerichte transitie in noordoost Nederland?
3. Welke vaardigheden vraagt het groene domein in noordoost Nederland van de toekomstige werknemers m.b.t. regeneratieve landbouw en hoe kan Terra zijn onderwijsorganisatie aanpassen opdat deze aan te leren vaardigheden verankeren in het curriculum van de lerenden en de onderwijsprofessional?

Geef aan met wie dit praktijkgerichte onderzoek gaat plaatsvinden en hoe op de onderzoeksresultaten wordt gereflecteerd:
Zie boven!

Geef aan hoe dit praktijkgerichte onderzoek wordt ingericht en hoe op dit proces wordt gereflecteerd:
Zie boven!

De kennis wordt als volgt vastgelegd en via de volgende wegen gedeeld:

De kennis wordt vastgelegd in de nader te bepalen producten. Binnen de netwerken en onderzoeken zal nader bepaald worden hoe de kennis gedeeld wordt met initiatiefnemers, opdrachtgevers en alle betrokkenen. Te denken valt aan rapportage in de vorm van schrift, film, podcasts, webinars etc.

Er zal vooral veel vastgelegd worden in onderwijsmateriaal voor het mbo en hbo, LLO trajecten en bijscholing. Dit onderwijsmateriaal zal beschikbaar gesteld worden het liefsts voor geheel Groen Onderwijs. Wellicht zijn er een aantal uitzonderingen hierin; als het zeer regionaal is, privegevoelig en in het kader van grotere projecten.
De kennisdeling zal zoveel mogelijk via Groen Kennis Net verlopen, een openbaar medium. Daarnaast zal er gedeeld worden via verschillende nieuwsbrieven, LinkedIn en op sites van betrokken bedrijven, NGO's , relevante programma's en overheden.

2. Fasering en -planning

Geef aan welke fasen het practoraat heeft, welke activiteiten zijn gepland en welke resultaten worden verwacht (desgewenst kan de samenhang tussen de activiteiten in een schema weergeven)

Beschrijf de samenhang en planning van fasering, activiteiten en resultaten in het practoraat

	Activiteiten en resultaten:
Fase 1; Vorbereidingsfase looptijd: resultaten:	1: Afstemming met St. 'Ieder MBO een eigen practoraat' 2: Inrichting practoraat: Terra kent, als onderdeel van de afdeling I&O en gekoppeld aan een tweetal lectoren (Hanzehogeschool en Aeres), een practoraat o.q. een docent-onderzoeker (practor) met een onderzoeksagenda die i.s.m. de Regio Directie is vastgesteld.
Fase 2 ; Start looptijd: resultaten:	3: 4: Klankbordgroep Practoraat is samengesteld en operationeel 5: Inspelend en aansluitend op initiatieven vanuit de expertgroepen (- en
Fase 3; Verdieping Looptijd: resultaten	6: Start kennisnetwerk via bijeenkomsten met werkveld, expertgroepen, onderzoeksdagen.

Fase 4; Consolidatie	7: Samen met het werkveld haalt het practoraat de kennisvraag, onderzoeksvraag en borgingsvraag op en vertaalt dit naar het bedrijfsleven in connectie met het onderwijs.
	8: Samen met de onderwijsteams/ expertgroepen is afgestemd welke
	9: Ontwikkelcyclus is ontworpen voor de komende drie jaren
	10: Propositie wordt ontwikkeld, getoetst aan de stakeholders, die ook aan
	11: Subsidies en financiering worden aangetrokken.

Activiteit 1:
Omschrijving:
Tijdplanning:
Beoogde resultaten in proces- en productopbrengsten:

Activiteit 2:
Omschrijving:
Tijdplanning:
Beoogde resultaten in proces- en productopbrengsten:

Activiteit 3:
Omschrijving:
Tijdplanning:
Beoogde resultaten in proces- en productopbrengsten:

3. Samenwerkingsverband en organisatie

Beschrijving samenwerkingsverband en organisatie

Naam partner samenwerkingsverband	Omschrijving rol en inhoudelijke inbreng	Omschrijving deskundigheid
Agrariërs/ groenbedrijven/ TBO's		
RE-GE-NL		
Groenpact		
Gebiedscoöperatie Zuidwest Drenthe		
De Oorsprong		
Agenda Veenkolonien		
Leernetwerken regeneratieve landbouw Groningen		

Rol en inbreng van studenten / stagiairs

Vanuit het proctoraat zal een 'community' worden gevormd van studenten en docenten die nauw betrokken willen zijn bij ontwikkelingen op het gebied van regeneratief (rent)meesterschap. Doel hiervan is hen actief te betrekken bij de gang van zaken binnen het proctoraat, bij het formuleren van doelen en onderzoeksopzetten en bij het verantwoorden van de voortgang en de behaalde resultaten.

- Studenten pakken i.s.m. het bedrijfsleven en docenten vraagstukken op m.b.t. regeneratieve praktijken. Dit kunnen reguleren opdrachten zijn, hackatons, challenges, etc. De werkvormen van deze studentgroepen kunnen verschillen. Al deze studentengroepen/ initiatieven vormen gezamenlijk een praktijkonderzoek m.b.t. onderzoeksvraag 1.
- Hierbij kan het voorkomen, in deze op te pakken vraagstukken, dat mbo studenten samenwerken met hbo studenten. Ook studenten (via kennisconsortium Noord Nederland) van de RUG en WUR kunnen betrokken worden.
- Studenten ontwerpen mede tools m.b.t. regeneratieve praktijken, bijvoorbeeld een betrokkenheid bij het ontwerpen van een game of hoe regeneratieve landbouw in te bouwen in een stageverslag/ optimalisatieplan.
- Studenten van HBO worden betrokken bij praktijkonderzoeken uitgevoerd door MBO. Dit ter begeleiding/ onderzoek gericht werken/ analyse.

De studentgroepen gaan ook onderling kennisdelen. Zo komt de verkregen kennis beschikbaar voor alle studenten MBO Terra (met betrokken stakeholders).

Rol en inbreng van docenten (hier te lezen als onderwijsgeevenden aangezien dat ook experts uit het bedrijfsleven/ overheden/ adviseurs kunnen zijn).

- Docenten hebben een rol in het praktijkonderzoek waarbij ze samen met de studenten vraagstukken in de regio oppakken. Hierbij hebben een aantal docenten een sleutelrol, zij werken als docent onderzoeker mee aan het ontwerp van het praktijkonderzoek, analyseren de data opgedaan vanuit alle praktijkopdrachten en doen op de vestigingen/ KD niveau aan kennisdeling.;
- Docenten bouwen regeneratief produceren en beheren in het curriculum ontwerp en verzorgen onderwijs m.b.t. NIL, waaronder regeneratief produceren en beheren;
- Docenten zijn deelgenoten in het practoraat. Er is een vaste kern van docenten die als onderzoeker/ projectleiders fungeert terwijl er op tijdelijke projecten ook een wisselende betrokkenheid van docenten aan de orde is.
- Docenten ontwerpen mede tools om kennis te ontsluiten en betrekken studenten daarbij;
- Docenten vormen een werkgroep omtrent de mogelijkheden om de onderzoeks resultaten te implementeren in het curriculum van de lerenden en de onderwijsinstelling.
- Docenten nemen opgedane kennis op in het curriculum van de student Terra.
- Docenten maken werkvormen m.b.t. kennis en vaardigheden, danken in een waardecreatie mogelijk in het curriculum van de student.;

Rol en inbreng inhuur derden

Beschrijf de organisatie van het practoraat

Maak een organigram om de organisatie in beeld te brengen

Uitgangspunten van het practoraat + extra vragen: Welke rol heeft de inhoudelijke partner en de bestuurder in dit practoraat hoe is dat georganiseerd? Hoe wordt op deze samenwerking gereflecteerd en bijgestuurd?

4. Monitoring en onderzoek

Het onderzoek dient voortgangsgegevens op te leveren op het niveau van de beoogde resultaten en de beoogde kwalitatieve en kwantitatieve effecten. Daarnaast dient de monitoring inzicht te geven in het innovatieproces.

Welke onderzoeksvragen wil men beantwoorden?

Geef aan wie het onderzoek gaat uitvoeren
(eventueel met uitwerking van de rol van kennispartners, zoals lectoraten etc.)

Geef aan hoe het onderzoek gaat plaatsvinden

5. Communicatie

Geef een samenvatting van het practoraat in maximaal 1 A4 t.b.v. communicatiedoelinden (website , e.d.)

DEEL 2: Gegevens practoraat

Titel practoraat	Regeneratief (rent) Meesterschap
Startdatum van het practoraat	15.11.2024

Onderwijsinstelling (fysieke locatie van het practoraat)	
Naam	DCterra (onder merknaam Terra)
Postadres	
Postcode	Plaats
Bezoekadres	
Postcode	Plaats
Brinnummer	

Contactpersoon (is werkzaam bij de aanvragende instelling)			
Naam	Sjoerd Pool	M	V
Functie	Directeur		
Telefoon			
E-mailadres			
Practor			
Naam		M	V
Functie			
Telefoon			
E-mailadres			
Naam instelling			
Postadres			

Postcode		Plaats	
Bezoekadres			
Postcode		Plaats	

Ondertekening door bestuurder van de betrokken mbo-instelling

Ondergetekende verklaart namens alle deelnemers van het samenwerkingsverband dat alle voor de aanvraag benodigde stukken zijn bijgevoegd en dat hij/zij bekend is met de voorwaarden en procedures van de Stichting Practoraten.nl'.

Ondertekening	datum:	
<p>Met deze ondertekening bevestigt de mbo-instelling akkoord te gaan met de proeflicentie voor dit nieuwe practoraat van 1 jaar vanaf bovengenoemde datum. Hiervoor draagt de instelling de jaarlijkse licentiekosten à € 2.000,- af. De instelling krijgt een jaar de tijd om het practoraat te installeren en het praktijkgerichte onderzoek goed op te zetten. Over een jaar levert het practoraat een reflectie (standaard format) op de kwaliteit van het eigen practoraat. Als de kwaliteitscommissie deze voldoende beoordeelt, krijgt het practoraat een officiële status.</p>		
Beoogde practor:	Inhoudelijk partner:	Bestuurder:

Aldus naar waarheid ingevuld.

Naam bestuurder	
Functie	
Instelling	
Plaats	
Datum	
Handtekening	

CONCEPT